

Tämä on rinnakaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kääriä, J. & Castrén-Harju, K-M. 2020. Vastuullisuus : reilusti kohti ilmastoposiivisuutta. Talk-verkkolehti, Kiertotalous 23.4.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/kiertotalous/vastuullisuus-reilusti-kohti-ilmastoposiivisuutta/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Kääriä, J. & Castrén-Harju, K-M. 2020. Vastuullisuus : reilusti kohti ilmastoposiivisuutta. Online Magazine Talk, Circular Economy 23.4.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/kiertotalous/vastuullisuus-reilusti-kohti-ilmastoposiivisuutta/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Juha Kääriä

yliohpettaja, ilmastovastaava, Turun ammattikorkeakoulu

Kirsi-Maria Castrén-Harju

viestintäsuunnittelija, Turun ammattikorkeakoulu

Vastuullisuus: Reilusti kohti ilmastoposiitiivisuutta

Avainsanat: [ilmasto-ohjelma](#), [reilu kauppa](#), [vastuullisuus](#), [vuosikertomus2019](#)

Turun AMK:n vastuullisuusteemaan kuuluvat Reilun kaupan korkeakoulu -toiminta sekä ilmastohjelma. Ilmastohjelmamme kärkinä ovat koulutuksen kehittäminen ilmastoasioista, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyön suuntaaminen ilmastohankkeisiin, muutokset omassa toiminnassamme sekä hiilijalanjäljen laskennan yhteiset menetelmät.

#FairTUAS – Reilun kaupan korkeakoulu

Meille myönnettiin **Reilun kaupan korkeakoulu** -arvonimi jo vuonna 2013. Raportoimme arvonimen säilyttämiseksi vuosittain reilua kauppaa edistävästä toiminnasta, johon kuuluvat esimerkiksi reilut kahvihetket ja reilun kaupan viikot. Osallistumme aktiivisesti valtakunnallisen Reilun kaupan korkeakouluverkoston toimintaan.

Myös **opiskelijakunta TUO** on sitoutunut toiminnassaan edistämään reilua kauppaa muun muassa tarjoamalla järjestämässään tilaisuuksissa reilun kaupan kahvia ja teetä.

Päästöjen vähentäminen ensisijaista ilmastotyössä

Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2018 **ilmastosuunnitelman**, jonka mukaan Turun kaupunki on vuonna 2029 hiilineutraali ja sen jälkeen Turku siis viilentää ilmakehää. Turun alueen kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään vähintään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2029 mennessä, ja viimeistään vuonna 2029 saavutetaan hiilineutraalius, jolloin jäljellä olevat päästöt kompensoidaan kokonaan.

Vuodesta 2029 eteenpäin Turku pyrkii olemaan ilmastoposiitiivinen alue, jolloin alueen nettopäästöt ovat negatiiviset (kompensatio on suurempi kuin päästöt). Hiilinieluja, uusiutuvan energian tuotantoa ja muita kompensatioita on lisättävä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja etenemiseksi ilmastoposiitiiviseksi alueeksi.

Päästöjen vähentäminen on siis ensisijaista ja välttämätöntä, ja ne päästöt, joita ei voida välttää, kompensoidaan. Yksittäisten toimijoiden tai toimintojen päästöjen kompensatio tukee ilmastosuunnitelman toteutumista silloin ja vain silloin, kun siihen sisältyy sitoutuminen riittävän suureen päästöjen vähentämiseen. Kompensatio ei siis anna oikeutta jättää päästövähennystoimenpiteitä tekemättä. Yleisten vaatimusten mukaan kompensatioiden tulee olla (vrt. esim. Verified Carbon Standard) todellisia, mitattavia, pysyviä, lisäisiä ja puolueettomasti todennettavia.

Valtuuston päätös edellyttää tehokkaita toimia myös kaikilta kaupungin omistamilta yhtiöiltä. Turun ammattikorkeakoulu tulee olemaan merkittävä käytännön toimija tavoitteen saavuttamiseksi. Ammattikorkeakoulu on strategiassaan sitoutunut kaupungin ilmastosuunnitelman 2029 kautta saavuttamaan alueemme ilmastotavoitteet.

Olemme mukana kaikissa Turun kaupungin viidessä toimenpideohjelmissä. Erityinen vastuurooli meillä on ilmastotiedon lisäämisen ja sopeutumishankkeiden ohjelmissä.

Olemme lisäksi aktiivisesti mukana

- vesien hallinnan ja rakentamisen,
- ekosysteemien turvaamisen sekä
- yhteisöllisyyden tukemisen ohjelmissä.

Kaikille opiskelijoille vähintään perustiedot ilmastoasioista

Koulutuksen kehittäminen tulee olemaan tärkein roolimme ilmastomuutostyössämme. Tavoitteena on, että kaikki opiskelijamme tulevat saamaan vähintäänkin perustiedot ilmastoasioista ja useimmat sen lisäksi myös tukevan paketin omaan opiskeluaan liittyen. Lisäksi toteutamme avoimen ammattikorkeakoulun kautta maksuttomia verkko-opintosisältöjä, joita kansalaiset voivat käyttää itsenäisesti tai joita voidaan käyttää myös muiden oppilaitosten koulutustarjonnassa.

Kestävään kehitykseen ja ilmastomuutokseen liittyvää verkko-opetusmateriaalia on jo vuonna 2020 käytettävissä esimerkiksi **Climate University** -hankkeen kautta (suomeksi ja englanniksi) sekä kaupallisten toimijoiden, esimerkiksi ruotsalaisen **Snowflake Education** -yrityksen kautta (englanniksi ja ruotsiksi).

Suuntaamme tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä ilmastohankkeisiin

Merkittävä rooli ilmastotyössä tulee olemaan laajasti aluetta ja sen toimijoita koskevien tutkimus- ja kehityshankkeiden rakentaminen ja toimeenpano. TKI-työtä siis suunnataan hankkeisiin, jotka vahvasti toteuttavat ilmastotyön tavoitteita.

Keskeisiä tutkimus- ja kehittämisteemoja ovat

- puhdas vesi,
- kiertotalous,
- uusiutuva energiatuotanto ja energian varastointi sekä
- avoimen tiedon tuottaminen ja käyttäminen ilmastomuutoksen ehkäisemiseksi.

Hankkeissa teemme ilmastotyötä käytännössä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Vuonna 2020 tätä työtä tehdään jo 46 toiminnassa olevassa hankkeessamme, ja hankkeiden määrä tulee vielä selkeästi lisääntymään lähiaikoina. Ilmastosalikkumme volyymi vuodessa on yli 2,7 miljoonaa euroa. Aktiivisella hanketyöllä on suuri vaikutus ilmastokädenjälkeen, eli hanketyön kautta vaikutamme merkittävästi ilmastomuutoksen vähentämiseksi tehtävään työhön.

Muutoksia omaan toimintaamme

Oma toimintamme tulee myös muuttamaan ilmasto-ohjelman tavoitteiden mukaiseksi. Eedessä onkin muutoksia arkiin toimintatapoihimme. Toimitilojen tiivistämisen kautta olemme vuosina 2015–2020 saaneet aikaan merkittävää energian käytön vähentämistä. Energian käyttöä tullaan edelleen vähentämään ja varmistamaan, että sen tuotannossa käytetään vain uusiutuvia energialähteitä.

Käytössämme oleva autokalusto siirretään käyttämään mahdollisimman vähähiilistä polttoainetta, ja uudishankinnat toteutetaan vain täyssähköautoja hankkimalla. Työmatkat pyritään toteuttamaan entistä enemmän julkisilla kulkuneuvoilla, pyöräillen tai kävellen.

Ensimmäisessä vaiheessa toimitilojen ja työmatkojen aiheuttamat kasvihuonepäästöt kompensoidaan täysimääräisesti. Kompensaatorahoitus pyritään kohdistamaan alueellisiin kompensatiomekanismeihin.

Ruuantuotannon kasvihuonekaasupäästöjä sekä ruokahävikin vähentämistä tuodaan määrätietoisesti esille kaikissa yhteistyöruokaloissamme. Hankinnoissamme painotamme erityisesti kestävästä kehityksestä ja ilmasto-ohjelmamme tavoitteita.

Hiilijalanjäljen laskentaan yhteiset menetelmät

Turun ammattikorkeakoulun hallitus on sitoutunut Turun kaupungin ilmasto-ohjelman 2029 tavoitteiden toteuttamiseen. Ilmasto-ohjelman käytännön työn suunnittelun ja koordinoinnin hoitaa kestävästä kehityksestä ohjausryhmä, jossa on edustettuna kaikki Turun ammattikorkeakoulun sektorit. Ohjausryhmän tehtävänä on jatkuvasti päivittää ilmasto-ohjelmaa ja vastata sen toteutumisesta. Ohjausryhmän työtä johtaa ilmastovastaava. Ohjausryhmä raportoi ilmastotyön etenemisestä Turun ammattikorkeakoulun hallitukselle vuosittain.

Toteutamme hiilijalanjäljen laskennan jatkossa vuosittain siten, että ensimmäinen laskenta toteutetaan vuoden 2018 aineistolla. Jo etukäteen on tiedossa, että suurimmat hiilikuormitukset toiminnastamme aiheutuvat kiinteistöjen ja työmatkojen osalta. Myös muut kasvihuonekaasupäästöjä aiheuttavat toiminnot tulevat laskentaan mukaan, kuten esimerkiksi hankinnat ja ruokahuolto.

Arenen kestävästä kehityksestä työryhmä arvioi laskentatyön perusteita ja käytettävissä olevia laskureita. Myös me tulemme käyttämään näitä yhteisesti sovitettavia laskentamenetelmiä. Näin varmistetaan, että kaikkien Suomen ammattikorkeakoulujen hiilijalanjälki on laskettu samoin periaattein. On jo myös etukäteen tiedossa, että laskelmien perusteet tulevat muuttamaan vuosien varrella eli on erittäin tärkeää, että laskelmien perusteena olevat aineistot ovat käytettävissä jatkossakin mahdollisten uusintalaskentojen suorittamiseksi.

Artikkeli on osa vuoden 2019 vuosikertomusta, joka julkaistaan Talk-artikkelien sarjana.

Lue muut tähän mennessä ilmestyneet osat:

Ennätysvuodesta 2019 vauhtia uudelle vuosikymmenelle

Kestävä tulevaisuus oppimissuunnitelmassa – Mitä askeleita otimme Turun AMK:ssa vuonna 2019

23.04.2020

